

Statens livsmedelsverks kungörelse om ändring i kungörelsen (SLV FS 1993:19) med föreskrifter om märkning och presentation av livsmedel;

SLV FS 1998:15

(H 130)

Utkom från trycket
1998-06-23

beslutad den 12 juni 1998.

Med stöd av 25 och 55 §§ livsmedelsförordningen (1971:807)¹ beslutar Statens livsmedelsverk i fråga om verkets kungörelse (SLV FS 1993:19) med föreskrifter och allmänna råd om märkning och presentation av livsmedel

dels att 46 och 47 §§ skall upphöra att gälla,

dels att samtliga allmänna råd och rubriken före nuvarande 32 § skall utgå,

dels att nuvarande 26, 27, 28, 32 och 33 §§ skall betecknas 32, 33, 33 a, 26 respektive 27 §§,

dels att 4, 11, 13, 16, 17, 22, 26, 32, 34, 35, 43, 45, 50 och 53 §§, bilagorna 1 och 2 samt rubriken på kungörelsen och rubrikerna före 32, 34 och 53 §§ skall ha följande lydelse,

dels att tre nya paragrafer, 13 a, 17 a, och 34 a §§, och en ny rubrik före 35 § av följande lydelse skall införas.

Kungörelsen kommer därför att ha följande lydelse från den dag den träder i kraft.

---

¹Förordningen omtryckt 1990:310; senaste lydelse av 25 § 1993:1376. Jfr även rådets direktiv 79/112/EEG (EGT nr L 33, 8.2.1979, s. 1; Celex 379L0112), 86/197/EEG (EGT nr L 144, 29.5.1986, s. 38; Celex 386L0197) och 89/395/EEG (EGT nr L 186, 30.6.1989, s. 17; Celex 389L0395), kommissionens direktiv 87/250/EEG (EGT nr L 113, 30.4.1987, s. 57; Celex 387L0250), 91/72/EEG (EGT nr L 42, 15.2.1991, s. 27; Celex 391L0072), 93/102/EEG (EGT nr L 291, 25.11.1993, s. 14; Celex 393L0102) och 95/42/EG (EGT nr L 182, 2.8.1995, s. 20; Celex 395L0042) samt europaparlamentets och rådets direktiv nr 97/4/EG (EGT nr L 43, 14.2.1997; Celex 397L0004).

Statens livsmedelsverks kungörelse med föreskrifter om märkning och presentation av livsmedel

Allmänna bestämmelser

Omfattning

1 § Denna kungörelse omfattar märkning och presentation av livsmedel som är avsedda att som sådana saluhållas till enskilda konsumenter och till storhushåll.

Kungörelsen omfattar även märkning av varor som är avsedda för livsmedelsindustri, parti- eller detaljhandel och som inte är färdigförpackade för att saluhållas till enskilda konsumenter.

2 § Förutom de märkningsbestämmelser som finns i denna kungörelse finns beträffande särskilda livsmedelsgrupper märkningsbestämmelser i andra föreskrifter. Dessa föreskrifter kan såväl begränsa som utvidga märkningsskyldigheten enligt denna kungörelse.

3 § Kungörelsen gäller inte vid export till länder utanför det område som omfattas av avtalet om det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet).

Definitioner

4 § I denna kungörelse förstås med

märkning, varje ord, närmare upplysning, varumärke, märkesnamn, illustration eller symbol som avser ett livsmedel och som finns på emballage, etikett, dokument, skylt, meddelande, halsring eller krage som är fästad på, medföljer eller hänvisar till livsmedlet,

färdigförpackat livsmedel, livsmedel och den förpackning som det placerades i före saluhållandet och som är avsett för enskilda konsumenter eller storhushåll. Förpackningen skall helt eller delvis omsluta livsmedlet på sådant sätt att innehållet inte kan ändras utan att förpackningen öppnas eller ändras,

storhushåll, restauranger, personalrestauranger och liknande,

ingrediens, varje ämne, inklusive tillsats, som använts vid tillverkningen eller beredningen av ett livsmedel och som finns kvar i den färdiga varan om än i annan form. Om en ingrediens i ett livsmedel består av flera ingredienser, skall dessa anses som ingredienser i livsmedlet.

Som ingredienser anses inte

- beståndsdelar av en ingrediens som under tillverkningsprocessen tillfälligt avskiljts men senare åter tillförts ett livsmedel i proportioner som inte överstiger de ursprungliga,
  - tillsatser som förekommer i ett livsmedel endast på grund av att de ingår i en eller flera ingredienser i livsmedlet, förutsatt att tillsatserna inte har någon teknologisk funktion i den färdiga varan,
  - tillsatser som använts som processhjälpmedel, eller
  - ämnen som använts i de mängder som är absolut nödvändiga som lösningssmedel för eller som bärare av tillsatser inklusive aromämnen,
- förpackningsdag**, den dag då ett livsmedel innesluts i den förpackning i vilken livsmedlet är avsett att saluhållas,

tillverkningsdag, den dag då tillverkarens beredning av ett livsmedel är avslutad och livsmedlet är färdigt för saluhållande eller konsumtion. Mjukt bröd skall i detta sammanhang anses färdigt för saluhållande eller konsumtion senast tre timmar efter det att brödet tagits ut ur ugnen. Tillverkningsdag för mjukt bröd som bakats med jäst eller surdeg skall uttryckas med ordet *bakningsdag* eller *bakat* tillsammans med uppgift om datum,

minsta hållbarhetstid (bäst före-dag), den dag fram till vilken ett livsmedel som förvarats på lämpligt sätt har kvar de särskilda egenskaper som normalt förknippas med livsmedlet,

sista förbrukningsdag (hållbarhetstid), den sista dag ett livsmedel, som från mikrobiologisk synpunkt är mycket lättfördärligt, beräknas senast kunna förtäras utan fara för att det är otjänligt till människoföda.

Redlighet

5 § Märkningen och dess närmare utformning får inte vilseleda den till vilken ett livsmedel är avsett att saluhållas särskilt vad gäller livsmedlets beskaffenhet, i synnerhet dess karaktär, identitet, egenskaper, sammansättning, kvantitet, datumuppgift, ursprung samt tillverknings- eller produktionsmetod.

Ett livsmedel får inte tillskrivas verkningar eller egenskaper som det inte har. Inte heller får antydas att livsmedlet har speciella egenskaper i de fall alla liknande livsmedel har sådana egenskaper.

6 § Märkningen och dess närmare utformning får inte innehålla påstående att livsmedlet förebygger, behandlar eller botar sjukdom. Uttrycken *dietetiska*, *för dietkost* eller liknande uttryck får inte användas. Dessa bestämmelser gäller inte påståenden eller uttryck som omfattas av föreskrifter om naturligt mineralvatten samt föreskrifter om livsmedel för särskilda näringsändamål.

7 § Bestämmelserna i 5 och 6 §§ gäller också presentation av livsmedel, särskilt med avseende på dess form, utseende, hur de förpackats, de förpackningsmaterial som använts, det sätt på vilket livsmedlen arrangerats och den omgivning de exponeras i.

Utformning

8 § Föreskrivna märkningsuppgifter skall anges antingen på själva förpackningen eller på etikett som fästs på förpackningen.

9 § Märkningsuppgifterna skall vara lätta att förstå, väl synliga, klart läsbara och beständiga. De får inte på något sätt döljas, skymmas eller avbrytas av annan text eller illustration.

10 § Märkningsuppgifterna om livsmedlets beteckning, nettokvantitet, bäst före-dag eller sista förbrukningsdag samt alkoholhalt skall anges i samma synfält.

Språk

11 § Föreskrivna märkningsuppgifter skall anges på svenska. Annat språk får användas för sådana uppgifter, om stavningen endast obetydligt skiljer sig från svenska.

Märkningsuppgifterna får samtidigt anges på flera språk.

Undantag från krav på märkning på förpackningen

12 § Förpackning vars största yta är mindre än 10 cm² samt returflaskor av glas, som har beständig märkning och saknar etikett, halsring eller krage behöver endast märkas med uppgift om livsmedlets beteckning, nettokvantitet, bäst före-dag eller sista förbrukningsdag samt i tillämpliga fall alkoholhalt i drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol. I sådana fall behöver märkningsuppgifterna inte anges i samma synfält.

13 § I fråga om färdigförpackning med

- färdiglagad mat, eller
- smörgås med pålägg

som är avsedd för omedelbar förtäring och som saluhålls eller överlämnas till konsument på annat ställe än i detaljhandeln och utan anslutning till den lokal där livsmedlet beretts, såsom

- vid konsumentens bostad, eller
- i lunchrum eller liknande

får föreskrivna märkningsuppgifter på själva förpackningen begränsas till uppgift om livsmedlets slag. I sådant fall skall den som är ansvarig för märkningen kunna lämna övriga märkningsuppgifter till konsument.

13 a § I fråga om färdigförpackning med

- färdiglagad mat eller
- smörgås med pålägg

som är avsedd för omedelbar förtäring och som saluhålls eller överlämnas till konsument

- direkt i eller i anslutning till den lokal där maten beretts eller
- i butik, under förutsättning att livsmedlet i butiken färdigställs, förpackas och säljs över disk under en och samma arbetsdag

behöver inga märkningsuppgifter lämnas på förpackningen. I sådant fall skall de uppgifter som avses i 16 § kunna lämnas till konsument.

14 § I fråga om färdigförpackade livsmedel som är avsedda för

- enskilda konsumenter, men som saluhålls i ett tidigare handelsled, eller
- storhushåll där de skall beredas, delas eller saluhållas till enskilda konsumenter i oförpackat skick

får föreskrivna märkningsuppgifter anges i särskild handling. I sådana fall skall uppgift om livsmedlets beteckning, bäst före-dag eller sista förbrukningsdag samt namn eller firmanamn och adress på tillverkare, förpackare eller en säljare som är etablerad inom EES-avtalets tillämpningsområde anges på det ytteremballage i vilket livsmedlet saluhålls.

Bestämmelserna gäller under förutsättning att samtliga föreskrivna märkningsuppgifter finns i den särskilda handlingen och att handlingen antingen följer med de aktuella livsmedlen, skickas före eller samtidigt som leveransen.

15 § I fråga om andra storförpackningar än de som omfattas av 14 § och som är avsedda för livsmedelsindustri, parti- eller detaljhandel och som inte är färdigförpackade för att saluhållas till enskilda konsumenter skall sådana uppgifter lämnas

- som antingen behövs för märkning enligt denna kungörelse av färdig förpackning där livsmedlet skall ingå, eller
- som annars behövs för att lämna motsvarande uppgifter till konsument.

Uppgifterna skall lämnas antingen på förpackningen eller i särskild handling.

Tillsluten förpackning med sådant livsmedel skall på själva förpackningen märkas med uppgift om livsmedlets slag och i förekommande fall med förvaringsanvisning.

Icke tillsluten förpackning samt låda, back, häck, container och liknande lastbärare som används vid transport av här angivna livsmedel skall vara försedd med uppgift som tydligt utvisar att den innehåller livsmedel och i förekommande fall med förvaringsanvisning. Om förpackningen eller lastbäraren innehåller köttråvara från något annat djurslag än nötkreatur eller svin, skall den dessutom förses med skriftlig uppgift som utvisar djurslaget.

Märkningens innehåll

Föreskrivna märkningsuppgifter

16 § I fråga om

- färdigförpackade livsmedel och
- storförpackningar som är avsedda för livsmedelsindustri, parti- eller detaljhandel och som inte är färdigförpackade för att saluhållas till enskilda konsumenter

skall märkning ske med uppgift om

1. **beteckning**, enligt 17-20 §§,
2. **ingrediensförteckning**, enligt 21-33 a §§,
3. **mängd av vissa ingredienser eller kategorier av ingredienser**, enligt 34-35 §§,
4. **nettokvantitet**, enligt 36-42 §§,
5. **bäst före-dag eller sista förbrukningsdag**, enligt 43-45 §§,
6. **speciella anvisningar för förvaring eller användning**, enligt 48-49 §§,
7. **namn eller firmanamn och adress**, enligt 50 §,
8. **ursprung**, enligt 51 §,
9. **bruksanvisning**, enligt 52 §,
10. **verklig alkoholhalt**, enligt 53 §.

Beteckning

17 § Livsmedlets beteckning skall anges med den beteckning som förbehållits livsmedlet i eller med stöd av EG-förordningar eller i föreskrifter som grundar sig på bestämmelser i EG-direktiv eller EG-beslut.

Om beteckning enligt första stycket saknas, skall den beteckning anges som förbehållits livsmedlet i andra föreskrifter som beslutats av Livsmedelsverket.

Om beteckning enligt första eller andra stycket saknas skall

- antingen den beteckning anges som i Sverige är allmänt vedertagen för livsmedlet
- eller en beskrivning lämnas av livsmedlet och, om det behövs, av hur det skall användas. Beskrivningen skall vara tillräckligt klagörande för att informera den till vilken livsmedlet är avsett att saluhållas om livsmedlets verkliga art och göra det möjligt att skilja livsmedlet från andra livsmedel som det skulle kunna förväxlas med.

17 a § Den beteckning under vilken ett livsmedel tillverkas och saluhålls i ett land som omfattas av EES-avtalet, får användas i stället för en sådan beteckning eller beskrivning som avses i 17 § andra och tredje styckena.

Beteckningen skall kompletteras med ytterligare beskrivande information i anslutning till denna, om reglerna i 16 § tillsammans med övriga regler i denna kungörelse inte är tillräckliga för att säkerställa att konsumenterna får kännedom om livsmedlets verkliga art och kan särskilja det från livsmedel som det skulle kunna förväxlas med.

Om ett livsmedel i fråga om sammansättning eller framställning skiljer sig så mycket från livsmedel som är känt under en viss beteckning, att bestämmelserna i första och andra styckena inte är tillräckliga för att säkerställa att konsumenterna får korrekt information, får den beteckningen inte användas.

18 § Varumärke, märkesnamn eller fantasinamn får inte användas i stället för varans beteckning.

19 § Uppgift om livsmedlets fysiska tillstånd eller den särskilda behandling som livsmedlet genomgått såsom pulverisering, frystorkning, djupfrysning, koncentrerung eller rökning skall lämnas i anslutning till varans beteckning när sådan uppgift behövs för att undvika att konsumenterna vilseleds.

20 § Livsmedel som behandlats med joniserande strålning skall fördes med något av uttrycken *bestrålad* eller *behandlad med joniserande strålning*.

Ingrediensförteckning

21 § Ingrediensförteckningen skall omfatta samtliga ingredienser i fallande storleksordning efter den vikt ingredienserna hade vid tillverkningstillfället. Förteckningen skall föregås av en lämplig rubrik som innehåller ordet *ingrediens*.

22 § Ingredienserna skall i tillämpliga fall anges med sina beteckningar enligt bestämmelserna i 17-19, 26 och 27 §§.

Ingredienser som tillhör någon av de kategorier av ingredienser som anges i *bilaga 1* och som är beståndsdelar av ett annat livsmedel får emellertid anges med enbart namnet på kategorin. Beteckningen stärkelse skall dock alltid kompletteras med en angivelse av vilken specifik växtart den framställts från, när denna ingrediens kan innehålla gluten.

23 § Tillfört vatten och flyktiga ingredienser skall anges i ingrediensförteckningen i storleksordning efter deras vikt i den färdiga varan.

Mängden vatten som tillförts som ingrediens i ett livsmedel, skall beräknas genom att nettovikten av den färdiga varan minskas med den sammanlagda vikt som samtliga ingredienser, förutom vatten, hade vid tillverkningstillfället. Vatten behöver endast anges om mängden överstiger 5 viktprocent i den färdiga varan.

24 § Ingredienser som använts i koncentrerad eller torkad form och som under framställningen rekonstituerats, får i ingrediensförteckningen anges efter den vikt ingredienserna hade innan de koncentrerades eller torkades.

25 § Ingredienser i koncentrerade eller torkade livsmedel, vilka är avsedda att rekonstitueras genom tillsats av vatten, får anges efter proportion i den rekonstituerade varan under förutsättning att ingrediensförteckningen följs av uttrycket *ingredienser i den konsumtionsfärdiga varan* eller ett liknande uttryck.

26 § Ingredienser som hör till någon av de grupper som räknas upp i *bilaga 2* skall anges med namnet på denna grupp (funktionsnamn). Om ingrediensen hör till mer än en grupp, skall det funktionsnamn anges som motsvarar ingrediensens huvudsakliga funktion i livsmedlet.

Funktionsnamnet skall, utom i fråga om modifierad stärkelse, åtföljas av ingrediensens

- vedertagna namn, eller
- E-nummer.

Om en modifierad stärkelse framställts från en råvara som kan innehålla gluten, skall beteckningen för den modifierade stärkelsen kompletteras med en uppgift om vilken specifik växtart den framställts från, oberoende av om funktionsnamnet modifierad stärkelse eller annat funktionsnamn används.

Ingredienserna får anges gruppvis i fråga om

- tillsatser som har likartad funktion och
- vitaminer och mineraler.

Gruppens plats i förteckningen bestäms av gruppens totala vikt. Vitaminer och mineralämnen får även anges efter övriga ingredienser.

27 § Aromer anges med

- *arom* eller *aromer*,
- *aromämne* eller *aromämnena*,
- med ett specifikt namn, eller
- med en beskrivning av aromen.

Ordet *naturlig* eller andra ord med samma innebörd får användas endast för aromer vars aromgivande beståndsdelar uppfyller kraven i 13 § kungörelsen (SLV FS 1993:34) med föreskrifter och allmänna råd om aromer.

Innehåller namnet på aromen en hänvisning till vegetabiliskt eller animaliskt ursprung för de ingående ämnena, får ordet *naturlig* eller andra ord med samma innebörd inte användas annat än om de aromgivande beståndsdelarna har utvunnits från det aktuella livsmedlet eller det aromgivande materialet i fråga med fysikaliska, enzymatiska eller mikrobiologiska metoder eller med andra traditionella tillverkningsmetoder för livsmedel.

Rök arom och rök arompreparat skall deklarerarar med något av orden *rök-arom* eller *rökextrakt*. Har livsmedel tillförts röksmak genom inblandning av rök arom eller rök arompreparat eller genom liknande förfarande såsom doppning, pensling eller sprayning, får det inte anges att livsmedlen är rökta. Uttryck som *med röksmak* får dock användas i dessa fall.

28 § *har upphävts genom (SLV FS 1998:15)*

Sammansatta ingredienser och ingrediensblandningar

29 § En sammansatt ingrediens får i ingrediensförteckningen anges med sin beteckning under förutsättning att beteckningen förbehållits i särskilda föreskrifter eller är allmänt vedertagen bland svenska konsumenter. Den sammansatta ingrediensen skall i sådana fall omedelbart följas av en uppräknig av de ingredienser som ingår i den.

- En sådan uppräknig behövs dock inte om den sammansatta ingrediensen
  - utgör mindre än 25 procent av den färdiga varan. Tillsatser som har en teknologisk funktion i det färdiga livsmedlet skall dock alltid deklarerarar, eller
  - är ett livsmedel för vilket det enligt särskilda föreskrifter inte krävs ingrediensförteckning.

30 § För blandningar av frukter eller grönsaker, i vilka ingen särskild frukt eller grönsak påtagligt dominerar med hänsyn till vikt, behöver frukterna eller grönsakerna inte anges i fallande storleksordning efter vikt under förutsättning att ingrediensförteckningen följs av uttrycket *i varierande proportion* eller liknande uttryck.

31 § För blandningar av kryddor eller örtekryddor, i vilka ingen särskild krydda eller örtekrydda påtagligt dominerar med hänsyn till vikt, behöver kryddorna eller örtekryddorna inte anges i fallande storleksordning efter vikt under förutsättning att ingrediensförteckningen följs av uttrycket *i varierande proportion* eller liknande uttryck.

Undantag från krav på deklaration av ingredienser

32 § Ingredienserna behöver inte anges för

- färsk frukt och färska grönsaker, inklusive potatis, som inte skalats, skurits i bitar eller behandlats på liknande sätt,
- kolsyrat vatten, om det framgår av beteckningen att vattnet har tillförts kolsyra,
- ättika som framställts genom jäsning och som utvunnits ur en enda basprodukt och inte tillförts någon annan ingrediens,
- ost, smör samt kulturmjolk och syrad grädde, under förutsättning att inga andra ingredienser tillförts förutom mjölkprodukter, enzymer och kulturer av mikroorganismer som är nödvändiga för framställningen, eller det koksalt som behövs för framställning av annan ost än färskost och smältost, eller
- varor som består av en enda ingrediens
  - om beteckningen är identisk med beteckningen på ingrediensen, eller
  - om ingrediensen klart framgår av beteckningen utan risk för förväxling.

33 § Ingredienserna behöver inte deklarerar för drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol.

33 a § Vatten behöver inte deklarerar om det

- under tillverkningsprocessen använts enbart för att rekonstituera en koncentrerad eller torkad ingrediens, eller
- ingår i eller utgör en lag som normalt inte konsumeras.

Mängd av vissa ingredienser eller kategorier av ingredienser

34 § Mängddeklaration av en ingrediens eller av en kategori av ingredienser som använts vid tillverkningen eller beredningen av ett livsmedel skall anges, om ingrediensen eller kategorin av ingredienser

- ingår i beteckningen eller vanligtvis förknippas med denna av konsumenterna, eller
- skriftligen, genom en illustration eller grafiskt, framhävs i märkningen, eller
- är nödvändig för att känneteckna livsmedlet och särskilja det från livsmedel som det skulle kunna förväxlas med på grund av sin beteckning eller sitt utseende.

34 a § Den mängd som anges enligt 34 § skall

- motsvara mängden av ingrediensen eller ingredienserna vid den tidpunkt då de användes och
- anges i procent.

Denna mängd skall

- ingå i livsmedlets beteckning, eller
- anges omedelbart intill beteckningen, eller
- anges i ingrediensförteckningen i anslutning till den ingrediens eller kategori av ingredienser som uppgiften avser.

Uppgiften får även anges på en separat rad i omedelbar anslutning till ingrediensförteckningen, om den avser en kategori av ingredienser som inte ingår i ingrediensförteckningen.

Undantag från krav på mängddeklaration

35 § Föreskrifterna i 34 § gäller inte i fråga om en ingrediens eller en kategori av ingredienser

- vars avrunna vikt skall anges i enlighet med 39 §,
- vars mängd måste anges i märkningen redan på grund av bestämmelser i EG-förordningar eller beslut fattade med stöd av sådana eller på grund av föreskrifter som grundar sig på bestämmelser i EG-direktiv,
- som används i små mängder i aromgivande syfte,
- som trots att den ingår i beteckningen inte kommer att styra konsumenternas val, då variationen i mängd inte är avgörande för att känneteckna livsmedlet eller inte är sådan att den särskiljer livsmedlet från liknande livsmedel, eller
- om bestämmelser i EG-förordningar eller beslut fattade med stöd av EG-förordningar eller i föreskrifter som grundar sig på EG-direktiv exakt föreskriver mängden av en ingrediens eller en kategori av ingredienser, utan att föreskriva att detta skall anges i märkningen.

Föreskrifterna i 34 § gäller inte heller i fråga om

- blandningar av frukter eller grönsaker, i vilka ingen särskild frukt eller grönsak påtagligt dominerar med hänsyn till vikt, förutsatt att dessa ingredienser åtföljs av uttrycket *i varierande proportion* eller liknande uttryck, eller
- blandningar av kryddor eller örter, i vilka ingen särskild krydda eller ört påtagligt dominerar med hänsyn till vikt, under förutsättning att dessa ingredienser åtföljs av uttrycket *i varierande proportion* eller liknande uttryck.

Nettokvantitet

36 § Livsmedel skall märkas med uppgift om nettokvantitet. Om det i särskilda föreskrifter meddelats att en kvantitet skall anges på ett visst sätt, såsom nominell kvantitet, minimikvantitet eller genomsnittskvantitet skall detta anses som nettokvantitet enligt denna kungörelse.

37 § Nettokvantiteten skall anges i

- volymenheter i fråga om vätskor,
- viktenheter i fråga om andra varor.

Nettokvantiteten skall anges i liter (l), centiliter (cl), milliliter (ml), kilogram (kg) eller gram (g).

Vid saluhållande inom landet får nettokvantiteten anges i deciliter (dl) istället för de i andra stycket angivna volymenheter.

38 § Förpackning med tablettor, kapslar eller liknande av sötmedel eller av livsmedel, som genom egenskaper och användning står läkemedel nära, får märkas med uppgift om antalet tablettor, kapslar eller liknande i stället för med nettovikt eller nettovolym.

39 § Om ett livsmedel i fast form ligger i en lag, som är ett tillbehör till huvudbeståndsdelarna skall, förutom nettovikten, även livsmedlets avrunna vikt anges.

Med lag avses i detta sammanhang: vatten, vattenlösningar av salter, lake, vattenlösningar av syror, ättika, vattenlösningar av sockerarter, vattenlösningar av andra sötande ämnen samt frukt- eller grönsaksjuicer i fråga om frukt eller grönsaker. Begreppet lag omfattar även ovannämnda produkter i fryst eller djupfryst tillstånd samt eventuella blandningar.

40 § Om en färdigförpackning består av två eller flera separata färdigförpackningar som innehåller samma mängd av en och samma vara, skall nettokvantiteten anges genom att lämna uppgift om

- nettokvantiteten i varje enskild förpackning samt
- det totala antalet av sådana förpackningar.

Uppgift om nettokvantiteten behöver inte lämnas om det totala antalet separata förpackningar är klart synliga och lätt kan räknas och minst en uppgift om nettokvantiteten på en enskild förpackning är klart synlig.

41 § Om en färdigförpackning består av två eller flera separata förpackningar som i sig själva inte anses vara färdigförpackningar, skall nettokvantiteten anges genom att ange den totala nettokvantiteten och det totala antalet separata förpackningar.

Undantag från krav på märkning med nettokvantitet

42 § Nettokvantiteten behöver inte anges för livsmedel

- som minskar avsevärt i volym eller massa samt som saluhålls styckevis eller vägs i köparens närvaro, eller
- vars nettokvantitet är mindre än 5 g eller 5 ml. Detta undantag omfattar dock inte kryddor och örtekryddor.

Datummärkning (bäst före-dag eller sista förbrukningsdag)

43 § Livsmedel skall märkas med uppgift om datum för minsta hållbarhetstid (bäst före-dag).

Sådan märkning behöver dock inte anges i fråga om

1. färsk frukt och färska grönsaker, inklusive potatis, som inte skalats, skurits i bitar eller behandlats på liknande sätt. Detta undantag omfattar inte groende frön och liknande produkter som groddar av baljväxter,
2. följande drycker:
  - vin och mousserande vin,
  - likörvin,
  - aromatiserat vin och andra produkter som omfattas av rådets förordning (EEG) nr 1601/91 om allmänna bestämmelser för definition, beskrivning och presentation av aromatiserade viner, aromatiserade vinbaserade drycker och aromatiserade drinkar baserade på vinprodukter², och
  - drycker som omfattas av tulltaxenummer 2206 med undantag av piquettevin,
3. drycker som innehåller minst 10 volymprocent alkohol,
4. läskedrycker, fruktjuicer, fruktnektar och alkoholhaltiga drycker i separata kärl på mer än 5 liter och som är avsedda för storhushåll,

²EGT nr L 149, 14.6.1991, s 1; Celex 391R1601.

5. bageri- eller konditorivaror som med hänsyn till sitt innehåll normalt konsumeras inom 24 timmar efter tillverkningen,
6. ättika,
7. koksalt,
8. socker i fast form,
9. konfektyrvaror som nästan enbart består av smaksatta eller färgade sockerarter samt konfektyrvaror vars största yta är mindre än 10 cm²,
10. tuggummi och liknande produkter, eller
11. portionsförpackningar med glassvaror.

44 § Datum för minsta hållbarhetstid skall anges med uttrycket

- *bäst före...* när datumet inkluderar uppgift om dagen, eller
- *bäst före utgången av...* i övriga fall.

Uttrycket skall följas av

- antingen själva datumet, eller
- en hänvisning till var datumet finns i märkningen.

Uppgift om datumet skall anges med dag, månad och år i nämnd ordning med undantag för

- livsmedel vars minsta hållbarhetstid är högst 3 månader för vilka det är tillräckligt att ange dag och månad,
  - livsmedel med längre minsta hållbarhetstid än 3 månader men högst 18 månader för vilka det är tillräckligt att ange månad och år samt
  - livsmedel med längre minsta hållbarhetstid än 18 månader för vilka det är tillräckligt att ange år.
- Uppgiften får inte lämnas i kodform.

45 § Istället för med uppgift om bäst före-dag skall livsmedel som från mikrobiologisk synpunkt är mycket lättfördärliga märkas med uttrycket *sista förbrukningsdag*.

Uttrycket skall följas av

- antingen själva datumet, eller
- en hänvisning till var i märkningen datumet finns.

Uppgift om datumet skall anges med dag, månad och eventuellt år i nämnd ordning. Uppgiften får inte lämnas i kodform.

46-47 §§ *har upphävts genom (SLV FS 1998:15)*

Förvaringsanvisning

48 § Livsmedel med uppgift om sista förbrukningsdag skall märkas med förvaringsanvisning.

49 § Livsmedel med uppgift om datum för minsta hållbarhetstid (bäst föredag) skall, om det har betydelse för hållbarheten, märkas med förvaringsanvisning.

Namn och adress på tillverkare, förpackare eller säljare

50 § Namn eller firmanamn samt adress skall anges för antingen

- tillverkaren, eller
- förpackaren, eller
- säljaren om denne är etablerad inom EES-avtalets tillämpningsområde.

Ursprung

51 § Upplysning om platsen för livsmedlets ursprung skall lämnas om avsaknad av denna uppgift kan vilseleda konsumenterna.

Bruksanvisning

52 § Bruksanvisning skall finnas om avsaknad av sådan gör det omöjligt att använda livsmedlet på ett riktigt sätt. Den skall vara utformad så att livsmedlet kan användas på ett ändamålsenligt sätt.

Verklig alkoholhalt

53 § Drycker som innehåller mer än 1,2 volymprocent alkohol skall märkas med uppgift om den verkliga alkoholhalten.

Uppgiften som skall anges med högst en decimal skall följas av uttrycket *% vol.*, *vol. %* eller *volymprocent*. Ordet *alkohol* eller förkortningen *alk.* får föregå uppgiften. Ytterligare bestämmelser om tillåtna avvikelser m.m. finns i *bilaga 3*.

Bestämmelserna gäller inte för drycker enligt tulltaxenummer 22.04 (vin av färska druvor, inbegripet vin som gjorts starkare genom tillsats av alkohol samt druvmust med en alkoholhalt över 0,5 volymprocent).

Dispenser

54 § Livsmedelsverket kan medge undantag (dispens) från föreskrifterna i denna kungörelse.

Denna kungörelse (SLV FS 1993:19) träder i kraft den 1 januari 1994. Äldre bestämmelser får dock tillämpas till och med utgången av juni 1995. Detta gäller både varor som tillverkas inom landet och som importeras. Sådana varor får saluhållas inom landet till och med utgången av 1996.

Denna kungörelse (SLV FS 1994:45) träder i kraft den 1 januari 1995. Produkter som märkts enligt äldre bestämmelser i *bilaga 1* och *2* får - om produkterna märkts eller saluhållits första gången före den 1 juli 1996 - saluhållas även efter detta datum tills dess att lagren tar slut.

Denna kungörelse (SLV FS 1995:15) träder i kraft den 1 juli 1995.

Denna kungörelse (SLV FS 1996:11) träder i kraft omedelbart.

46 och 47 §§ upphör att gälla vid utgången av juni 1998. I övriga delar träder denna kungörelse (**SLV FS 1998:15**) i kraft den 14 februari 2000 men får tillämpas tidigare. Äldre bestämmelser får dock tillämpas vid handel även efter detta datum, under förutsättning att produkterna märkts före den 14 februari 2000.

ARNE KARDELL

Susanne Carlsson
(Normenheten)

Kategorier av ingredienser som får anges med kategori i stället för med särskild beteckning

<i>Kategorier av ingredienser</i>	<i>Kategoribeteckning</i>
Raffinerade oljor utom olivolja.	<p><i>Olja</i> tillsammans med antingen adjektivet <i>vegetabilisk</i> eller <i>animalisk</i> alltefter omständigheterna, eller en uppgift om deras särskilda vegetabiliska eller animaliska ursprung.</p> <p>Om oljan härdats skall detta anges som ett tillägg till kategoribeteckningen.</p>
Raffinerade fetter.	<p><i>Fett</i> tillsammans med antingen adjektivet <i>vegetabilisk</i> eller <i>animalisk</i> alltefter omständigheterna, eller en uppgift om deras särskilda vegetabiliska eller animaliska ursprung.</p> <p>Om fettet härdats skall detta anges som ett tillägg till kategoribeteckningen.</p>
Blandningar av mjöl från två eller flera sädeslag.	<i>Mjöl</i> åtföljt av en uppräknning av de sädeslag det består av i fallande storleksordning efter vikt.
Stärkelse och stärkelse som modifierats genom fysikaliska processer eller med hjälp av enzymer.	Stärkelse.

<i>Kategorier av ingredienser</i>	<i>Kategoribeteckning</i>
Alla arter av fisk om fisken utgör en ingrediens i ett annat livsmedel och under förutsättning att beteckningen på och presentationen av detta livsmedel inte hänvisar till en bestämd fiskart.	Fisk
Alla ostsorter om osten eller ostblandningen utgör en ingrediens i ett annat livsmedel och under förutsättning att beteckningen på och presentationen av detta livsmedel inte hänvisar till en speciell ostsort.	Ost
Alla kryddor som inte överstiger 2 % av livsmedlets vikt.	Krydda respektive kryddor
Alla örtekryddor eller delar av örtekryddor som inte överstiger 2 % av livsmedlets vikt.	Örtekrydda respektive örtekryddor
Alla slag av gummiberedningar som används vid framställningen av gummibas för tuggummi.	Gummibas
Alla slag av bakade, finfördelade och torkade spannmålsprodukter.	Ströbröd/Skorpsmulor/Skorpbröd/Skorpmjöl
Alla slag av sackaros.	Socket
Vattenfri glukos och glukosmonohydrat.	Druvsocket
Stärkelsesirap och torkad stärkelsesirap.	Stärkelsesirap
Alla slag av mjölkproteiner (kasein, kaseinater och vassleproteiner) och blandningar därav.	Mjölkprotein(er)

<i>Kategorier av ingredienser</i>	<i>Kategoribeteckning</i>
Pressat, expellerpressat eller raffinerat kakaosmör.	Kakaosmör
All kanderad frukt som inte överstiger 10 % av livsmedlets vikt.	Kanderad frukt
Blandningar av grönsaker som inte överstiger 10 % av livsmedlets vikt.	Grönsaker
Alla slag av viner som definieras i rådets förordning (EEG) nr 822/87 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin ³ .	Vin

---

³EGT nr L 84, 27.3.1987, s. 1; Celex 387R0822.

Grupper/funktionsnamn

Färgämne

Konserveringsmedel

Antioxidationsmedel

Emulgeringsmedel

Förtjockningsmedel

Geleringsmedel

Stabiliseringsmedel

Smakförstärkare

Syra

Surhetsreglerande medel

Klumpförebyggande medel

Modifierad stärkelse

Sötningemedel

Bakpulver

Skumdämpningsmedel

Ytbehandlingsmedel

Smältsalter

(endast för smältost och smältostprodukter)

Mjölbehandlingsmedel

Konsistensmedel

Fuktighetsbevarande medel

Fyllnadsmedel

Drivgas

Alkoholhalt

Temperatur

Alkoholhalten skall bestämmas vid +20°C.

Avvikelser

När alkoholhalten skall anges får följande avvikelser i absoluta tal tillämpas

1. Drycker som inte specificeras nedan:

±0,3 volymprocent

2. Maltdrycker med en alkoholhalt inte överstigande 5,5 volymprocent samt icke mousserande drycker enligt tulltaxenummer 22.06, framställda av druvor:

±0,5 volymprocent

3. Maltdrycker med en alkoholhalt överstigande 5,5 volymprocent; mousserande drycker enligt tulltaxenummer 22.06, framställda av druvor; äppelvin, päronvin, fruktvin o.dyl. som framställts av andra fruktslag än druvor, även mousserande, samt drycker som är baserade på jäst honung:

± 1 volymprocent

4. Drycker som innehåller urlakade frukter eller växtdelar:

± 1,5 volymprocent

5. Förutom ovan nämnda avvikelser får även tillämpas de avvikelser som gäller för den analysmetod som används för att bestämma alkoholhalten.

Innehållsförteckning	Sid
Allmänna bestämmelser	2
Omfattning	2
Definitioner	2
Redlighet	3
Utformning	4
Språk	4
Undantag från krav på märkning på förpackningen	4
Märkningens innehåll	6
Föreskrivna märkningsuppgifter	6
Beteckning	6
Ingrediensförteckning	7
Sammansatta ingredienser och ingrediensblandningar	9
Undantag från krav på deklaration av ingredienser	10
Mängd av vissa ingredienser eller kategorier av ingredienser	11
Undantag från krav på mängddeklaration	11
Nettokvantitet	12
Undantag från krav på märkning med nettokvantitet	13
Datummärkning (bäst före-dag eller sista förbrukningsdag)	13
Förvaringsanvisning	14
Namn och adress på tillverkare, förpackare eller säljare	15
Ursprung	15
Bruksanvisning	15
Verklig alkoholhalt	15
Dispenser	15
<i>Bilaga 1</i>	17
<i>Bilaga 2</i>	21
<i>Bilaga 3</i>	23